

Universiteit
Leiden

The Netherlands

Partnerschappen tussen politie en wetenschap in België: fragiele allianties?

Easton, M.; Paepe, J. de

Citation

Easton, M., & Paepe, J. de. (2022). Partnerschappen tussen politie en wetenschap in België: fragiele allianties? *Panopticon*, 43(1), 68-85. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3502300>

Version: Publisher's Version

License: [Licensed under Article 25fa Copyright Act/Law \(Amendment Taverne\)](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3502300>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

MARLEEN EASTON^a &
JASPER DE PAEPE^b

Partnerschappen tussen politie en wetenschap in België: Fragiele allianties?

Panopticon, 43 (1), 68-85
© 2022 Maklu | ISSN 0771-1409 | Januari 2022

- ^a Professor en voorzitter, Onderzoeksgroep Governing & Policing Security (GaPS), Departement Public Governance & Management, UGent; Adjunct professor, Griffith Criminology Institute, Brisbane, Australië (corresp.: marleen.easton@ugent.be)
- ^b Promovendus, Institute of Security and Global Affairs, Universiteit Leiden; Departement Public Governance & Management, UGent

PARTNERSHIPS BETWEEN POLICE AND SCIENCE IN BELGIUM: FRAGILE ALLIANCES?

20 years of police reform seems to us to be an excellent moment to look back and find out what we can learn about partnerships between police and science in Belgium. Our contribution is based on (inter) national literature on the one hand and observations based on our experiences within the Centre for Policing and Security and the Innovation Network lungos on the other. Our analysis shows that both partnerships have not been strengthened since the police reform in 1998 but, on the contrary, appear to be weakened. Indeed, both are subject to cultural tensions, a vulnerable institutional setting and fluctuating funding streams. Facing this reality in the Belgian context and naming the partnerships as fragile alliances provides a starting point to further reflect on how partnerships between police and science can be strengthened in our country in the future.

Keywords: Police, Science, Partnerships, Fragile alliances

Kernwoorden: Politie, Wetenschap, Partnerschappen, Fragiele allianties

1. INTRODUCTIE EN ACHTERGROND

Partnerschappen tussen de politie en de academische wereld bestaan al heel lang; de inspanningen van August VOLLMER in het begin van de 20e eeuw zijn één van de oudste schriftelijk vastgelegde partnerschappen. Reeds een eeuw geleden zei Vollmer dat zij die bevoegd en gemachtigd zijn om de wetten, regels en voorschriften te handhaven die bedoeld zijn voor een betere bescherming van het publiek, enige kennis moeten hebben van de fundamentele beginselen die ten grondslag liggen aan menselijke handelingen, meer in het bijzonder die handelingen die gewoonlijk als misdadig of in strijd met de wet en de openbare orde worden aangemerkt. Dit klinkt in het huidige tijdperk vanzelfsprekend maar 100 jaar geleden was dat niet gebruikelijk, zeker niet in de Verenigde Staten. Daar was politieagent worden vaak gebaseerd op het politieke netwerk dat iemand had. Cliëntelisme was alomtegenwoordig doordat de korpschef vaak zijn eigen vrienden selecteerde om zijn ondergeschikten te worden binnen een politieafdeling. VOLLMER ging dit probleem te lijf door bij te dragen aan de professionalisering van het politievak door cursussen en kennis aan te bieden via de Universiteit van Berkeley in Californië. Zijn selectie van cursussen was zeer breed

en bestond onder andere uit natuurkunde, scheikunde, biologie, fysiologie, anatomie, criminologie, sociologie, psychologie en strafrecht (VOLLMER & SCHNEIDER, 1917: 878).

Het geval van VOLLMER in de Verenigde Staten is slechts één van de vele voorbeelden uit de geschiedenis waarin politie en wetenschap samenwerkten aan een verdere professionalisering van het politieapparaat. In de daaropvolgende decennia, van de jaren vijftig tot de jaren negentig van de vorige eeuw, intensiveerde deze relatie tussen politie en wetenschap (ROJEK et al., 2012). ‘Samenwerken’ leek aantrekkelijk voor zowel politiemedewerkers als academici, omdat beide partijen kennis konden opdoen die nuttig is voor hun eigen werkzaamheden (FLEMING, 2010). Deze partnerschappen worden enerzijds beschouwd als een mogelijkheid voor politieafdelingen om de expertise van onderzoekers aan te boren, hulp te krijgen bij het aanpakken van hardnekkige maatschappelijke problemen en gegevens te gebruiken om het ontwerp en de beoordeling van politie-initiatieven te beïnvloeden. Anderzijds bieden dit soort partnerschappen onderzoekers verbeterde toegang tot politieorganisaties die normaal gesloten zijn voor het publiek, wat kan leiden tot een diepgaander begrip van hoe politie werkt, alsook tot een grotere rijkdom van de verkregen gegevens (SANDERS & LANGAN, 2021). Veel van het baanbrekend onderzoek over het functioneren van politie weerspiegelt dat (zie o.a. BAYLEY, 1989; KELLING & MOORE, 1988; REUSS-IANNI, 1983; WESTLEY, 1953; WILSON, 1968).

Sinds de bijdragen van VOLLMER in het begin van de twintigste eeuw, lijken politie en wetenschap steeds meer naar elkaar toe te groeien. De complementariteit tussen politie en wetenschap die resulteert in een wederzijdse versterking van beide sferen, wordt de afgelopen jaren steeds meer erkend op het internationale niveau. De afgelopen 20 jaar is er een opmerkelijke toename van het aantal partnerschappen tussen politie en kennisinstellingen (BACON et al., 2020; FLEMING, 2010). Toonaangevende voorbeelden vinden we vooral terug in de Angelsaksische landen. In het Verenigd Koninkrijk bestaat sinds 1979 de Police Foundation, sinds 2007 het Scottish Institute for Policing Research (SIPR), sinds 2013 het N8 Policing Research Partnership (N8PRP) en sinds 2015 de East Midlands Policing Academic Collaboration (EMPAC). Van 2007 tot 2014 was het Australian Research Council Centre for Excellence on Policing & Security (CEPS) toonaangevend.

Ook in Nederland en België zien we een gelijkaardige toenadering tussen politie en wetenschap en zien we het afgelopen decennium ook de opzet van triple- of quadruple helix partnerschappen tussen overheid (waaronder politie), bedrijven, kennisinstellingen en burgers op het domein van innovatie, technologie en veiligheid. In Nederland is de Stichting Maatschappij en Politie actief sinds 1986, in 1996 werd ze omgedoopt tot Stichting Maatschappij, Veiligheid en Politie en in 2012 tot Stichting Maatschappij en Veiligheid (SMV). In 2004 werd het Landelijk Selectie en Opleidingsinstituut Politie (LSOP) in Nederland tot Politieacademie omgedoopt. Een recent initiatief in Nederland is de samenwerking tussen het Institute of Security and Global Affairs (Faculteit Governance and Global Affairs, Universiteit Leiden) en de Nationale Politie dat op 1 januari 2021 van start ging¹. Daarnaast werden er de afgelopen jaren in Nederland ook initiatieven genomen om de triple- of quadruple helix dynamiek te institutionaliseren. Sinds 2008 is er de Twente Safety Campus, sinds 2012 de stichting Dutch Institute for Technology, Safety and Security (DITSS) en sinds 2013 de The Hague Security

1 De onderzoeksgroep i.o. is een onderdeel van het Institute of Security and Global Affairs (Universiteit Leiden) en bestaat op het moment van schrijven uit promovendus Jasper De Paepe, Dr. Joery Matthys, Dr. Vlad Niculescu-Dinca, Prof. Dr. Edwin Bakker, Prof. Dr. Pieter Tops en nog twee te benoemen bijzonder hoogleraren. Zij krijgen als taak om de komende vijf jaar het versplinterde en uitgedunde veld van politiewetenschappers in kaart te brengen en met elkaar te verbinden.

Delta (HSD). In België kennen we sinds de jaren negentig in Wallonië het Centre d'Études sur la Police en in Vlaanderen sinds 1990 het Centrum voor Politiestudies, in 2014 omgedoopt tot Centre for Policing and Security (CPS). In België werd in 2014 het Innovatiecentrum voor Veiligheid (INNOS) actief, in 2019 omgedoopt tot het Innovatienetwerk Iungos. Ook de Cluster for Innovation in Defense, Safety and Security (CIDS&S), die in 2017 werd opgericht, hoort in dit rijtje van triple- en quadruple helix initiatieven thuis.

Onze bijdrage richt zich op het functioneren van het CPS en Iungos als partnerschappen tussen politie en wetenschap in België omwille van onze nauwe betrokkenheid bij het functioneren ervan. We bouwen verder op inzichten die destijds naar aanleiding van de evaluatie van 10 jaar politiehervorming werden neergepend (EASTON, 2010). Eén van de aanbevelingen van het 'Evaluatierapport 10 jaar politiehervorming' was een langetermijnvisie voor de politie concreet vorm te geven. Er is toen door politie en wetenschap hard gewerkt aan het uitschrijven van een visie op de politie voor 2025 waarbij ruim 65 personen (o.m. politieambtenaren, beleidsadviseurs en academici) betrokken waren (VAN RYCKEGHEM et al. 2014; MAESSCHALCK et al., 2015). De stuurgroep leverde in juni 2014 haar eindrapport af en koos toen voor een netwerkende politie, die makkelijker interactie toelaat met andere groepen in onze samenleving en in samenwerking met hen hedendaagse maatschappelijk uitdagingen aangaat (BRUGGEMAN et al., 2014). We zijn nu enkele jaren verder en de vraag stelt zich in welke mate politie en wetenschap daadwerkelijk naar elkaar zijn toegegroeid.

Onze analyse is gebaseerd op een diversiteit aan empirische bronnen (BONTE et al., 2020; EASTON, 2010; 2012; 2014; 2015; 2019; EASTON & BISSCHOP, 2013; EASTON & DE VLIET, 2018; EASTON et al., 2016; EASTON & VAN DEN BORRE, 2016; VAN DEN BORRE & EASTON, 2015; VANDERMEULEN, 2021) en observaties als participant² in beide partnerschappen. Anderen die zich ook reeds aan een dergelijke oefening hebben gewaagd (BACON et al., 2020; CRAWFORD, 2019) wijzen keer op keer op de moeilijke evenwichtsoefening die dergelijke reflectie met zich meebrengt. Het is een balanceren tussen betrokkenheid en afstand wanneer men gaat reflecteren over partnerschappen waarvan men zelf heeft deel uitgemaakt. In wat volgt proberen we boven persoonlijke anekdotes en subjectieve beweringen uit te stijgen met het oog op wat we kunnen leren voor het verder ontwikkelen van partnerschappen tussen wetenschap en politie in België.

2. PARTNERSCHAPPEN ALS FRAGIELE ALLIANTIES

Uit een rondetafelgesprek met vertegenwoordigers uit enkele van de bovenvermelde (inter)nationale partnerschappen bleek dat de wijze waarop zij de relatie tussen politie en wetenschap vormgeven onderling nogal verschilt. Dat gebeurt onder meer door middel van het organiseren van studiedagen, het formuleren van beleidsadviezen, het onderling detacheren van medewerkers (hetzij praktijkmensen, hetzij wetenschappers), het opzetten van publicaties, het uitvoeren van onderzoek of simpelweg het faciliteren van (in)formeel overleg tussen beleidsmensen, praktijkmensen en onderzoekers binnen bestuursorganen, seminars en werkgroepen (EASTON & BISSCHOP, 2013). Deze diversiteit aan praktijken hangt nauw samen met de financiering van de partnerschappen, de institutionele inbedding ervan en de cul-

² Marleen Easton is meer dan 20 jaar actief betrokken als lid van de Raad van Bestuur van het Centre for Policing and Security en nam tussen 2007 en 2010 het voorzitterschap op van het Academisch Platform binnen het CPS. Daarnaast nam zij van augustus 2014 tot december 2021 het voorzitterschap op zich van de vzw Iungos waar ze sindsdien in de Raad van Bestuur zetelt.

turele verhoudingen tussen de betrokken partners. Net in deze 3 elementen, die we hierna toelichten, gaat een mate van fragiliteit schuil (BACON et al., 2020).

BRADLEY & NIXON (2009) hebben de relatie tussen politie en wetenschap op een historische manier bekeken (met de nadruk op de Angelsaksische context). Op basis van de onderzoekstraditie delen zij de partnerschappen tussen politie en wetenschap op in drie categorieën. Zij maken een onderscheid tussen (1) de kritische onderzoekstraditie (*the critical research tradition*), (2) de beleidsonderzoekstraditie (*the policy research tradition*) en (3) de volledige samenwerkingstraditie (*full collaborative tradition*).

(1) De *kritische onderzoekstraditie* gaat terug tot de eerste studies over de politie en wordt gekenmerkt door de afstand tussen de onderzoekers en de onderzoekseenheden (de politie). Criminologen, bestuurskundigen, sociologen, politicologen en historici verbonden aan verschillende universiteiten bestudeerden politiemensen en de politieorganisatie vanop een afstand. Het onderzoek stond los van de noden van de politieorganisatie, maar werd sterk beïnvloed door een waaier van idealistische, normatieve en politieke vragen en bekommernissen over de politie (BRADLEY & NIXON, 2009). Er wordt naar deze traditie verwezen als men spreekt over onderzoek *over* de politie waarbij academici de leidende rol hebben in het uitwerken van de doelstellingen, prioriteiten en methodologieën voor het bestuderen van de politie. Net omwille van deze redenen wordt er ook naar verwezen als ‘onafhankelijk’ onderzoek.

(2) Terwijl vanuit de kritische onderzoekstraditie de afstand tussen wetenschap en politie als functioneel wordt ervaren, wordt vanuit de *beleidsonderzoekstraditie* geprobeerd deze kloof te dichten. Onder invloed van de *evidence-based policing*-filosofie stelden overheden middelen ter beschikking voor wetenschappelijk onderzoek dat bijdraagt tot de doelstellingen en behoeften van politieorganisaties. In tegenstelling tot de kritische onderzoekstraditie kregen politieorganisaties de kans om invloed uit te oefenen op de onderwerpen van politieonderzoek. Een voorbeeld hiervan is het drie jaar durende programma “*what works in crime reduction research*”, waarin de Britse regering in 1999 aankondigde om binnen een duurtijd van 3 jaar 400 miljoen pond te willen besteden aan *evidence-based* onderzoek (BRADLEY & NIXON, 2009). Naar deze beleidsonderzoekstraditie wordt verwezen als men het heeft over onderzoek *voor* de politie.

(3) Volgens BRADLEY & NIXON (2009) is het dichten van de kloof tussen wetenschap en politie de weg die voor toekomstig onderzoek moet worden bewandeld. Zij stellen dat wetenschappers, politiemensen en beleidsmakers hiernaar moeten streven door de samenwerking tussen politie (zowel praktijk als beleid) en wetenschap te intensiveren, wat ENGEL & HENDERSON (2013) de *full collaborative tradition* oftewel de *volledige samenwerkingstraditie* hebben genoemd. Deze benadering moedigt langetermijnpartnerschappen tussen wetenschap en politie aan door rekening te houden met de organisatiecultuur en het beleid van de betrokken partners. Ze vereisen een engagement om gedurende vele jaren rigoureus onderzoek uit te voeren dat kan leiden tot een verbetering van de politiepraktijken (BRADLEY & NIXON, 2009). Naar deze samenwerkingstraditie wordt expliciet verwezen als men spreekt over onderzoek *met* de politie.

Binnen de *full collaborative tradition* onderscheiden ENGEL & HENDERSON (2013) drie vormen. Politieorganisaties kunnen samenwerken met individuele onderzoekers, onderzoeksgroepen verbonden aan één kennisinstelling of met onderzoekers vanuit verschillende ken-

nisinstanties die hun krachten bundelen. Het eerste model (individuele onderzoekers die rechtstreeks met politieorganisaties werken) komt het meest voor maar is op termijn niet erg duurzaam. De relatie tussen wetenschap en politie is immers gebaseerd op de inspanning van één individuele onderzoeker. In dat opzicht is het tweede model duurzamer omdat de relatie met de politieorganisatie gedeeld wordt door meerdere onderzoekers met diverse expertise; wat voor continuïteit kan zorgen. Het derde model impliceert dat een overkoepelende instantie de samenwerking tussen politie en verschillende kennisinstellingen coördineert. Hierbij wordt SIPR aangehaald als een *good practice* omwille van de centrale en belangrijke positie die ze inneemt in de koppeling tussen politie en wetenschap (ENGEL & HENDERSON, 2013). Zo heeft de Scottish Institute for Policing Research (SIPR), net als de Australian Research Council Centre for Excellence on Policing & Security (CEPS) destijds, een netwerk van doctoraatsstudenten uitgebouwd en co-financiert ze doctoraal en post-doctoraal onderzoek (FYFE, 2018).

Hoe relevant de opdeling tussen onderzoek *over*, *voor* en *met* de politie ook mag zijn, het is opvallend te moeten vaststellen dat uit de studie van 25 jaar politieonderzoek in Europa en de Angelsaksische landen destijds (PONSAERS et al., 2009) bleek dat het meeste onderzoek *door* de politie werd gedaan en dat er een gebrek was aan onafhankelijk onderzoek naar de politie. Onderzoeksonderwerpen werden zelden door de onderzoekers gekozen en er was weinig langlopend onderzoek. Onderzoek *voor* en *met* de politie zijn in dat opzicht eerder schaars. EASTON en DE VLIAGER (2018) verwijzen hiervoor naar ethische afwegingen die worden gemaakt. Zowel onderzoek *voor* als *met* de politie kan de onafhankelijke en objectieve positionering van kennisinstellingen onder druk zetten. Beide samenwerkingsvormen geven immers een zekere machtspositie aan de politie die mogelijks een impact hebben op de perceptie van onderzoeksresultaten. ‘Wie betaalt, bepaalt (mee)’ is een logica die de relatie tussen politie en wetenschap onder druk kan zetten. Sinds de studie van PONSAERS et al. (2009) zijn er nog nauwelijks overzichtsstudies verschenen hierover hoewel de behoefte eraan groot is om meerwaarde te creëren in de relatie tussen wetenschap en politie (VAN REENEN, 2020).

Onderzoek *over*, *voor*, *door* en *met* de politie hebben dan wel een verschillende insteek, elke vorm wijst er telkenmale op dat politie en wetenschap twee verschillende werelden zijn met elk hun eigen waarden, normen en doelstellingen. Met andere woorden gaat het hier over een *tale of 2 cultures* (CANTER, 2004). Omwille van de culturele verschillen die inherent verbonden zijn aan de eigenheid en cultus van politie en wetenschap treden er moeilijkheden op in het afstemmen van wederzijdse verwachtingen. Dat gebrek aan een wederzijdse verstandhouding wordt veelal geconceptualiseerd als *The dialogue of the deaf* wat impliceert dat deze twee groepen verschillende talen spreken, verschillende standpunten innemen en verschillende verwachtingen hebben van het potentiële partnerschap (MACDONALD in BRADLEY & NIXON, 2009). BRONITT (2012) erkent de moeilijkheden die optreden in de relatie tussen politie en wetenschap, maar spreekt eerder over een *dialogue of the hard-hearing*. Hiermee wil hij aanduiden dat de moeilijke verstandhouding tussen beide sferen te wijten is aan een gebrekkige communicatie. In dat opzicht is zijn boodschap positiever dan die van MACDONALD (Zie BRADLEY & NIXON, 2009) omdat hij poneert dat samenwerking mogelijk is voor zover beide partijen een duidelijke visie hebben op het wederzijdse verwachtingspatroon. Die visie kan enkel worden verkregen wanneer er wordt gecommuniceerd en er vertrouwen wordt opgebouwd (BRONITT, 2012).

JOHNSTON & SHEARING (2009) sluiten zich daarbij aan en spreken zelfs van een evolutie naar een *dialogue of listening* met gedeeld respect en betrokkenheid als centrale waarden. Dat

het een blijvende zoektocht is naar een goede dialoog blijkt uit heel wat literatuur op dit domein (BROWN, 2017; CRAWFORD, 2019; EASTON & DE VLIAGER, 2018; ENGEL & HENDERSON, 2013; FENN et al., 2019; FYFE & WILSON, 2012; GOODE & LUMSDEN, 2018; KNUTSSON, 2010; McCLURE et al., 2019; STEINHEIDER et al., 2012; TELEP & LUM, 2014; VERHAGE, 2020). Uit deze literatuur blijkt onder meer dat partnerschappen cruciaal zijn om de relatie tussen politie en wetenschap te versterken. Hierbij moeten zowel de wetenschappelijke wereld, de politiepraktijk als het beleid inspanningen leveren om de *dialogue of the deaf* te nivelleren en mogelijke culturele breuklijnen te overstijgen (BRADLEY & NIXON, 2009).

BACON et al. (2020) wijzen erop dat de financiering, de institutionele inbedding en culturele verhoudingen zoals hierboven toegelicht maken dat de Angelsaskische strategische partnerschappen die zij bestudeerden (en die elk op deze drie elementen een eigen invulling kennen) bijzonder kwetsbaar zijn. Zij beschouwen ze dan ook als fragiele allianties. In wat volgt gaan we op zoek naar deze fragiliteit in het functioneren van vzw CPS en vzw Lungos, op basis van een korte historische terugblik.

3. CPS EN LUNGOS: EEN KORTE HISTORISCHE TERUGBLIK

3.1 Centre for Policing and Security (CPS)

In 2020 vierde het Centrum voor Politiestudies (CPS) als vereniging zonder winstoogmerk (vzw) haar 30ste verjaardag. Gegroeid uit een samenwerking tussen onderwijsinstellingen bij politie en universiteiten en hogescholen was het oorspronkelijke doel van het CPS in 1990 de gemeenschappelijke uitbouw van wetenschappelijk onderbouwde kennis over politie en haar plaats in onze samenleving.

De zetel van de vzw vestigde zich doorheen de jaren op verschillende locaties, namelijk de Vrije Universiteit Brussel, de Katholieke Universiteit te Leuven, de provincie Vlaams Brabant, de Oost-Vlaamse Politieacademie in Gent, de Universiteit Gent, de lokalen van de federale politie en ten slotte de provincie Oost-Vlaanderen. De vzw wordt sinds 1993 in haar werking ondersteund door een deeltijdse administratieve kracht die samen met de voorzitter en de algemeen directeur het dagelijks bestuur vormt. De leden van de Raad van Bestuur en de Algemene Vergadering zetelen in eigen naam. Onder impuls van de toenmalige voorzitter³ Paul Ponsaers werd het CPS in 2007 sterk geprofessionaliseerd door het formuleren van drie kernopdrachten: het bevorderen en het benutten van politiestudies, het stimuleren en het organiseren van het onderzoek naar politievraagstukken en het publicatiebeleid. Het zijn elk op zich belangrijke vehikels in het stimuleren van de relatie tussen wetenschap en politie.

Wat het bevorderen en benutten van politiestudies betreft, werd de opdracht van het CPS in het organiseren van studiedagen en seminars verder uitgewerkt. De thema's van de CPS-studiedagen sluiten nauw aan bij actuele politie- of veiligheidsvraagstukken en de programma's zijn gericht op een vertaling van academische kennis en inzichten naar de politionele praktijk en omgekeerd. In dat opzicht is het interessant om te zien dat niet alleen academici het woord nemen, maar ook politiemensen en deskundigen uit de private sector. Hierbij wor-

3 Prof. dr. Paul Ponsaers, Gewoon hoogleraar bij de Vakgroep Strafrecht en Criminologie van de Universiteit Gent, was voorzitter van het CPS van 2004 tot eind 2015. In 2016 nam Alain Duchatelet(t), werkzaam bij de Federale Politie, ad interim het voorzitterschap over tot Prof. dr. Dirk Van Daele, Gewoon hoogleraar aan het Leuvens Instituut voor Criminologie aan de Katholieke Universiteit Leuven, voorzitter werd met ingang van 1 januari 2017. <https://www.policingandsecurity.be/overcps/bestuursorganen/>

den ook allianties aangegaan met onderzoekers buiten de interne kringen van het CPS. Zo was er bijvoorbeeld jarenlang een partnerschap met de Nederlandse Stichting Maatschappij en Veiligheid met het oog op het organiseren van tweejaarlijkse studiedagen waarin grensoverschrijdende thema's aan bod kwamen zoals onder meer *Reassurance Policing*⁴.

Het stimuleren en organiseren van het onderzoek naar politievraagstukken kreeg tussen 2007 en 2010 een injectie met de oprichting van het Academisch Platform (AP). Het AP ontpopte zich tot een onafhankelijke academische denktank waarbij academici verbonden aan het CPS politiereguleerd onderzoek uitvoerden. Bij de kick-off vergadering op 29 februari 2008 bestond het AP uit 18 leden die gelieerd waren aan universiteiten en hogescholen in Vlaanderen en Nederland. De opdrachten tot onderzoek kwamen vanuit verschillende invalshoeken. Het AP deed zowel onderzoek voor, over, door als met de politie. Vandaag blijft het CPS actief op het domein van onderzoek zij het dan op een andere manier. Het CPS moet een grote hoeveelheid creativiteit aan de dag leggen en zich beroepen op 'vrijwillig' onderzoekswerk via stagiairs en masterproefstudenten uit diverse opleidingen aan universiteiten en hogescholen die binnen de politie of aan kennisinstellingen hun onderzoekswerk verrichten⁵.

Het publicatiebeleid binnen het CPS werd sinds 2006 geschoeid op de leest van het Cahiers Politiestudies. Terwijl voorheen de studiedagen nu en dan aanleiding gaven tot de publicatie van een verslagboek in relatie tot het onderwerp van de studiedagen; werd dit proces vervangen door een tijdschrift dat viermaal per jaar verscheen en een autonome dynamiek kende vanuit een hoofdredacteur en zijn/haar redactieraad. De gepubliceerde artikelen communiceren duidelijk de kruisbestuiving die aanwezig is tussen politie en wetenschap en kunnen zodoende toekomstige partnerschappen faciliteren. Enerzijds kunnen bijdragen van politiemensen ertoe leiden dat onderzoekers de casus van de desbetreffende politiemensen hanteren voor (een bijkomend) diepgaand onderzoek. Anderzijds krijgen politiemensen een duidelijk zicht op welke onderzoekers zich binnen een gegeven onderzoeksdomein bevinden. In 2019 werd vanuit het CPS de samenwerking met de redactie van de Cahiers Politiestudies, dat als onafhankelijk tijdschrift bleef voortbestaan, stopgezet. Sinds 1 januari 2020 is in samenwerking met uitgeverij Vanden Broele een nieuwe CPS-publicatiereeks opgestart en wordt er in samenwerking met deze uitgeverij ook gewerkt aan de opbouw van een Blue Connect CPS-module. Het CPS reikt sinds 2010 ook jaarlijks een scriptieprijs uit aan een student(e) die een vernieuwende en kritische blik werpt op een thema dat zich bevindt op het kruispunt van veiligheid en samenleven.

Doorheen de jaren ontwikkelde het CPS zich tot een vereniging die activiteiten genereert op het ruimere veiligheidsdomein. Dat weerspiegelde zich in de naamswijziging tot Centre for Policing and Security die eind 2014 werd doorgevoerd. Sindsdien is het de betrachtning om zowel binnen de Raad van Bestuur als de Algemene Vergadering leden van politie, private bedrijven als kennisinstellingen te betrekken. In oktober 2021 maken in grote mate academici (38,46%), politiemensen (30,7%), diverse overheidsdiensten (23%) en in minder mate private bedrijven (7,69%) deel uit van de Raad van Bestuur. In de Algemene Vergadering is er een sterkere vertegenwoordiging van de politiemensen (43,5%), diverse overheidsdiensten (28,5%), academici (25%) en in beperkte mate private partners (3%).

4 Tweedaags Congres op 22 en 23 maart 2007 in Hoogeloon, Nederland.

5 Voor concrete info over dit onderzoek zie CPS website: <https://www.policingandsecurity.be/>

Met het doel om activiteiten te genereren in relatie tot het ruimere veiligheidsdomein werd in 2015 binnen de vereniging een matrixstructuur opgericht op basis van zes studielijnen waarrond gewerkt wordt: politie, lokaal integraal veiligheidsbeleid, inspectiediensten en fraudebestrijding, evenementen en crisisbeheer, innovatie, technologie en veiligheid, internationale politieke en justitiële samenwerking. Elk van deze studielijnen wordt aangestuurd door professionals uit de academische wereld en de veiligheidssector.

Tot 2012 kreeg het CPS jaarlijks een subsidie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken voor een bedrag van 15.000 euro. Toen dat wegviel is er in 2014 gestart met structurele partnerschappen⁶ en anno 2021 zijn er 70 organisaties die daartoe bijdragen: 53 lokale politiezones⁷, de Federale Politie, 14 publieke partners⁸ en 7 private partners⁹.

3.2 Innovatienetwerk voor Veiligheid (Iungos)

In 2022 bestaat het Innovation Center for Security (vzw INNOS), de huidige vzw Iungos, 8 jaar. Na een lange voorbereidingsfase sloegen in de zomer van 2014 een aantal actoren de handen in elkaar om innovatie en technologie te bevorderen binnen het veiligheidsdomein. Het doel van INNOS was vanuit een triple-helix partnerschap (overheid-ondernemingen-onderwijs, onderzoek en ontwikkeling) bijdragen tot de ontwikkeling van hoogwaardige innovatie met het oog op een veilige samenleving en dit in het bijzonder door een permanente onderlinge kruisbestuiving op het vlak van technologische vernieuwing, sociale innovatie en nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen. Concreet betekende het dat INNOS structureel actoren uit de publieke en private veiligheidssector met kennisinstellingen samen bracht in een 'open innovatieplatform' (EASTON, 2015).

De eerste testcase¹⁰ voor dit initiatief vond plaats op 28/10/2014 tijdens de herdenkingsplechtigheid "100 jaar Grote Oorlog". INNOS faciliteerde interactie tussen de lokale politiediensten Westkust en Ieper; de bedrijven Barco, Securitas, Betafence en de Universiteit Gent. Er werd een ad hoc commandopost opgezet op het terrein in nabijheid van de ceremonie en er werden mobiele camera's ontplooid. Alle beelden werden doorgestuurd naar de vertegenwoordigers van orde- en veiligheidsdiensten in het commandocentrum zelf, maar ook vanuit de politiezone Westkust naar Ieper en het crisiscentrum in Brussel. De impact van deze innovatie op de werkprocessen van de betrokken politiediensten werd bestudeerd door de Universiteit Gent (GaPS onderzoeksgroep, Faculteit Economie & Bedrijfskunde).

- 6 Het structureel partnerschap bij vzw CPS varieert voor politie (van 250 tot 600 euro afhankelijk van de zonecategorie); is 400 euro voor publieke instellingen buiten de politie en 600 euro voor private bedrijven.
- 7 Concreet gaat het over de politiezones AMOW, Antwerpen, Berlaar-Nijlen, Bierbeek/Boutersem/Lubbeek, Blankenberge-Zuienkerke, Brakel, Brugge, Brussel-Hoofdstad/Elsene, Damme/Knokke-Heist, Deinze - Lievegem, Denderleeuw - Haaltert, Dendermonde, Dilbeek, Druivenstreek, Gavers, Gent, Geraardsbergen - Lierde, Getevallei, Grens, Grimbergen, Heist, Het Houtsche, KASTZE, Kempenland, K - L - M, Kouter, Lanaken - Maasmechelen, Lier, Mechelen - Willebroek, Meetjesland-Centrum, Middelkerke, MIDOW, MINOS, Noord, Ninove, Regio Puyenbroeck, Regio Rhode & Schelde, Regio Turnhout, Rupel, Schelde - Leie, Sint-Truiden - Ginkelom - Nieuwerkerken, TARI, Vilvoorde - Machelen, Vlaamse Ardennen, VLAS, Voer en Dijle, Voorkempen, Waasland-Noord, Wetteren - Laarne - Wichelen, ZARA, Zennevallei, Zwijndrecht, Zuid.
- 8 Publieke partners zijn Algemene Inspectie van de lokale en federale politie (AIG), Astrid NV van publiek recht, Belgisch Forum voor Preventie en Veiligheid in de steden, Circle of Police Leadership (CPL), Comité P, FOD Binnenlandse Zaken, AD Veiligheid en Preventie, FOD Mobiliteit en Vervoer, Poolstok - Jobpunt Vlaanderen Vlaams Selectiecentrum voor het Overheidspersoneel cvba, Provincie Antwerpen, Provincie Oost-Vlaanderen, Provincie Limburg Opleiding en Training - PLOT, Provincie Vlaams-Brabant, Provincie West-Vlaanderen, Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSOG)
- 9 Private partners zijn G4s, Proximus NV, Robrechts & Thienpont, Securitas NV, Seris-Group NV, Uitgeverij Vanden Broele, VIAS Institute.
- 10 Voor een overzicht van alle initiatieven zie website <http://www.iungos.be>

Daarnaast werden door de partners in het netwerk projecten uitgevoerd over uiteenlopende onderwerpen gaande van de bescherming van kritische infrastructuur; effecten van netcentrische technologie en innovatie op informatiestromen en werkprocessen; behoeften en ondersteuning bij de burger in geval van stroomonderbrekingen en beveiliging en duurzaamheid op bedrijventerreinen voor de toekomst. Paradepaardje was het project PASSAnT¹¹, Platform for Security Solutions Harbours & Terminals. Het Innovatienetwerk, met steun van het VIAS Institute en het Dutch Institute for Technology, Safety & Security (DITSS), coördineerde deze Belgisch-Nederlandse alliantie dat met Europese financiering, hoogtechnologische veiligheidsoplossingen ontwikkeld voor havens. In de strijd tegen mensen-, drugs- en explosievensmokkel; ontwikkelden overheden, kennisinstellingen en bedrijven uit België en Nederland samen een hoogtechnologische totaalaanpak voor het detecteren van afwijkende patronen met behulp van slimme dekzeilen, innovatieve hekwerken en dataverwerkende camera's.

Op 12 december 2019 werd naar aanleiding van de acquisitie van nieuwe structurele partners uit CIDS&S (Proximus & G4S) bij vzw INNOS een naamswijziging doorgevoerd en gaat de vereniging sindsdien als vzw Iungos door het leven. "Iungo" staat voor "verbinden", aangevuld met de letter "S" voor "Safety and Security". Iungos neemt als onafhankelijk, open platform een intermediaire rol op zich in het stimuleren van interactie tussen de overheid, het bedrijfsleven en kennisinstellingen met als finaal doel een veilige samenleving. Het innovatienetwerk richt zich op (1) het organiseren van innovation labs die de ontwikkeling, introductie en toepassing van innovatieve technologieën op het veiligheidsdomein vergemakkelijken en (2) het realiseren van innovatieprojecten, waarbij nieuwe innovaties worden ontwikkeld rekening houdend met bestaande praktijken, initiatieven en kennis.

Figuur 1 weerspiegelt de actieve leden in oktober 2021.

De financiering van vzw Iungos is gewijzigd sinds de oprichting in 2014. De zogenaamde *founding partners* hebben destijds een aanzienlijk bedrag bij elkaar gesprokkeld. Het grootste gedeelte werd destijds opgehoest door Betafence en Securitas die de oprichting hebben mogelijk gemaakt omdat hun financiering toeliet één FTE medewerker aan te werven die de werkzaamheden inhoudelijk vorm gaf tussen juni 2014 en juli 2017. Sindsdien is er geen personeel meer aangeworven op de payroll van Iungos en worden de werkzaamheden door vrijwilligers vormgegeven. Sinds 2019 is ook een vast tarief (750 euro) aan lidmaatschap ingevoerd dat voor alle partners (zowel private organisaties, overheden als kennisinstellingen) is gelijkgeschakeld. Anno 2021 zijn er 38 leden bij vzw Iungos aangesloten met name 10 private bedrijven, 21 publieke organisaties (waarvan 16 lokale politiekorpsen) en 7 kennisinstellingen.

11 Het project PASSAnT kan rekenen op de steun van de Nederlandse Rijksoverheid, de Nederlandse provincie Noord-Brabant, de Belgische provincie West-Vlaanderen en het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling Vlaanderen-Nederland dat de helft van het totaal budget van 2,7 miljoen ter beschikking stelt. De Belgisch-Nederlandse alliantie bestaat uit Iungos, Vias Institute (het voormalig Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid, BIVV), Dutch Institute for Technology, Safety & Security (DITSS), AG Haven Oostende, Havenbedrijf Moerdijk, SIOEN Industries NV, ViNotion B.V., BETAFENCE BELGIUM NV, Tein Technology BV, POM West-Vlaanderen, Technische Universiteit Eindhoven, Securitas Alert Services NV en Omnes Internetbureau B.V. Voor meer zie: www.passant.info.

FIGUUR 1. OVERZICHT LEDEN VZW IUNGOS – OKTOBER 2021

4. DE FRAGILITEIT VAN CPS EN IUNGOS ONDER DE LOEP

Uit de korte historische terugblik hierboven blijkt dat zowel vzw CPS als vzw Iungos partnerschappen zijn die van belang zijn voor de relatie tussen wetenschap en politie in België. Het zijn beide wat BRADLEY & NIXON (2009) samenwerkingstradities noemen.

De netwerking die het CPS al meer dan 30 jaar faciliteert heeft onderzoekers in België informele contacten opgeleverd binnen het brede politielandschap. Het heeft zonder twijfel de deuren van de politieorganisatie geopend voor het uitvoeren van onafhankelijk politieonderzoek 'over' de politie. Het heeft ook mogelijkheden gegenereerd voor de politie om haar onderzoeksvragen 'uit te zetten' in functie van onderzoek in opdracht van ('voor') de politie. Daar is bovendien ook onderzoek in samenwerking 'met' de politie uit voortgevloeid (EASTON & DE VLIEGER, 2018). Ook blijft het CPS, net als Iungos, een belangrijk vehikel voor wetenschappers om hun inzichten uit onderzoek te valoriseren binnen het veiligheidsdomein. Via studiedagen, seminars en innovation labs is er expliciet ruimte om nieuwe inzichten maar ook nieuwe probleemstellingen te delen tussen overheid, private sector en kennisinstellingen. Daar is nog steeds een grote behoefte aan en het is een win-win voor alle betrokken actoren.

Beide organisaties zijn ook onderling sterk verbonden omdat individuen zowel uit de overheid, private sector als kennisinstellingen functies opnemen in beide verenigingen¹² en dat dit in de praktijk tot onderlinge samenwerking leidt o.m. op basis van co-producties. Via

¹² Een voorbeeld is de studielijn 'Innovatie, Technologie en Veiligheid' binnen het CPS dat getrokken wordt door het duo Chris Bombeke & Marleen Easton; beide ook actief binnen de vzw Iungos.

hun activiteiten (studiedagen, projecten, innovation labs, ...) bereiken zowel het CPS als Iungos een grote diversiteit aan actoren binnen het veiligheidsdomein.

Binnen hun structureren daarentegen 'worstelen' beide partnerschappen met een onevenwichtige vertegenwoordiging van deze diversiteit aan actoren. De verruiming die het CPS in 2014 met de naamswijziging heeft doorgevoerd, weerspiegelt zich tot op vandaag nog niet helemaal in de bestuursorganen en ook niet in een evenwichtige samenstelling qua structurele partners (zie 2.1). Daarin blijft de private sector ondervertegenwoordigd. Van bij de oprichting wordt Iungos dan weer geconfronteerd met een terughoudende overheid bij het opzetten van een triple-helix samenwerking tussen kennisinstellingen, private sector en overheid. Federale overheidsdiensten en onderdelen van de geïntegreerde politie aarzelen in hun betrokkenheid. Dat weerspiegelt zich eveneens in de bestuursorganen en het ledenbestand (zie figuur 1).

Daarbij komt dat beide partnerschappen vanuit hun statuut als 'vereniging zonder winst-oogmerk' erg afhankelijk zijn van vrijwilligers. Met één betaalde, deeltijdse administratieve kracht voor het organiseren van al haar activiteiten, leunt het CPS op een indrukwekkend netwerk aan vrijwilligers in haar bestuursorganen en daarbuiten. Iungos is daar ook op aangewezen maar dan zonder administratieve kracht. Die vrijwilligheid is ook van toepassing op de leden van beide partnerschappen die er op vrijwillige basis voor kiezen om lid te worden. Het is dan ook een uitdaging voor beide partnerschappen om dit lidmaatschap te 'verdienen'. Leden zijn immers op zoek naar een 'win-win' situatie, een *return-on-investment*, ondanks de erg lage bedragen¹³ voor lidmaatschap.

Dat brengt ons meteen bij de culturele verhoudingen tussen de actoren actief binnen beide partnerschappen. De overheid, kennisinstellingen en private bedrijven die actief zijn binnen het CPS en Iungos brengen een eigen logica met zich mee. Hoewel de inzet op vrijwilligheid is gestoeld, is ze vaak ook geschraagd op het genereren van een meerwaarde binnen de eigen professionele setting. In een notendop en kort door de bocht komt het hierop neer. Kennisinstellingen willen hun inspanningen gevaloriseerd zien onder meer in publicaties en onderzoek. Private bedrijven willen onder meer inzicht verwerven in de noden van de publieke sector. Zij zoeken naar een bijkomende afzetmarkt voor hun bestaande en nieuw te ontwikkelen producten en diensten. De overheid wil onder meer binnen de bestaande wetgeving haar publieke diensten optimaliseren.

De betrachting om de relatie tussen wetenschap en politie een bijkomende impuls te geven via het Academisch Platform binnen het CPS bleek een brug te ver. Het initiatief was een kort leven (2007-2010) beschoren omdat het onder meer lijnrecht inging tegen de heersende financiële en culturele logica's binnen de universiteiten in een tijd waar net de beschikbare overheidsmiddelen voor politieonderzoek in rook opgingen. Deze poging om samenwerking, vrijwillige inzet en engagement onder politieonderzoekers in functie van politieonderzoek in de schoot van het CPS verder uit te bouwen is gewoon mislukt. Het CPS als centrum voor onderzoek was duidelijk te ver gegrepen (EASTON, 2010).

13 Het structureel partnerschap bij vzw CPS varieert voor politie (van 250 tot 600 euro afhankelijk van de zonecategorie); is 400 euro voor publieke instellingen buiten de politie en 600 euro voor private bedrijven. Lidmaatschap bij vzw Iungos is voor iedereen gelijk en staat bij publicatie van deze bijdrage op 750 euro.

Ook binnen lungos zijn de betrokken actoren op zoek naar een win-win vanuit hun eigen logica's. Hiernavolgende citaten¹⁴ illustreren dat en tonen meteen ook aan dat logica's elkaar kunnen overlappen:

Kennisinstelling: "Onderzoek binnen halen en publiceren is wat er binnen een Universiteit wordt verwacht. Dat haal je niet binnen INNOS. Daar gaat het over verrijking van je netwerk en het opstarten van praktijkgerichte projecten. Dat is voldoende return on investment voor Hogescholen die praktijkgericht onderzoek als core business hebben. Dat is een belangrijke reden waarom universiteiten als structurele partners terughoudend zijn."

Lokale Politie: "(1) Onrechtstreekse return door in je bedrijfscultuur toch wel een andere manier van denken te genereren. (2) Op economisch vlak, als je goedkopere en efficiëntere contracten kunt krijgen door de concurrentie die gaat spelen. Vaak sneller gediend, beter gediend en goedkoper gediend." (lokale politie).

Private Actor: "(1) Het eerste waar naar gekeken wordt is de financiën. Wat komt daaruit? (2) Ook belangrijk is de groei van de onderneming in termen van het delen van kennis. Zolang je geen raakvlak hebt met de mensen die innovaties en technologie gebruiken, dan ben je nergens. Zij kunnen immers aangeven wat de noden zijn en waar het écht pijn doet. (3) Onze rol als organisatie in het sociaal-maatschappelijk gebeuren is ook belangrijk. Veiligheid staat vandaag hoog op de agenda en de burger is ook steeds meer actief betrokken daarbij. Vanuit een quadruple-helix kan je daarin iets betekenen."

Het hoeft geen betoog dat deze logica's bij momenten botsen, zeker in een omgeving waarin er vrijwillig wordt samengewerkt. En dat ondanks het feit dat er binnen een triple-helix samenwerking net iets makkelijker een meerwaarde valt te rapen voor alle betrokkenen gezien ze van bij de opstart samen rond de tafel zitten.

Het is en blijft een uitdaging om conflicterende logica's in beide samenwerkingsverbanden te overstijgen. Dat kan indien betrokkenen zich achter het maatschappelijke doel van het partnerschap scharen hoewel ook dat doel onderhevig is aan een diversiteit aan percepties. Niettemin vormt het een mogelijk bindmiddel op basis waarvan mensen bereid zijn een extra inspanning te leveren. Zoniet, blijft de meerwaarde enkel hangen in de netwerking die de verenigingen opleveren. Netwerking is belangrijk maar is net niet genoeg om het doel te bereiken. Er moet immers gewerkt worden om de relatie tussen politie en wetenschap te 'voeden'.

5. CONCLUSIE EN REFLECTIES

Net zoals onze collega's uit het Verenigd Koninkrijk (BACON et al., 2020) komen wij op basis van onze analyse over de evolutie van vzw CPS en vzw lungos tot de vaststelling dat het fragiele allianties zijn. Net zoals de strategische partnerschappen in het buitenland zijn zij onderhevig aan culturele spanningen, een kwetsbare institutionele inbedding en fluctuerende financieringsstromen die een versterking van de samenwerking tussen politie en wetenschap in de weg staan.

¹⁴ Citaten zijn gebaseerd op een rondetafelgesprek op Infopol met leden van de Raad van Bestuur actief bij vzw INNOS op 2 april 2019. We beschikken niet over empirische data over deze logica's binnen het CPS.

Ten eerste komen we voor wat betreft de institutionele inbedding, tot de vaststelling dat er de laatste jaren vanuit de overheid financieel niet structureel of recurrent¹⁵ wordt geïnvesteed in de organisatie van dit soort partnerschappen *an sich*. Zowel de vzw CPS als de vzw Iungos blijven qua organisatie voortbestaan zonder structurele overheidssteun. Het zijn vrijwilligers die beide vzw's in stand houden en structureel partnerschap of individueel lidmaatschap levert middelen om activiteiten te organiseren en de dagelijkse werking mee te ondersteunen. Dit zet de duurzaamheid van deze partnerschappen onder druk. Die *coalition of the willing* brengt immers een groot verloop aan deelname bij de participanten met zich mee en een kwetsbaarheid van de instituten aangezien men afhankelijk is van de tijdsinvestering van vrijwilligers.

Terwijl sommigen beweren dat bedrijven toelaten in partnerschappen tussen politie en wetenschap een extra fragiliteit met zich meebrengt, zijn wij daar op basis van onze ervaringen binnen Iungos niet meteen van overtuigd. Vast staat dat het Belgische verhaal ons leert dat op het domein van innovatie, technologie en veiligheid private bedrijven hebben bewezen dat zij bereid zijn om financieel een partnerschap te steunen, ook zonder dat de overheid een co-financiering neertelt. De private sector faciliteert op deze wijze een partnerschap dat anders onmogelijk zou zijn. Dat bedrijven aan een dergelijke investering een *return-on-investment* verwachting koppelen is een economische logica waarmee moet rekening gehouden worden. In de praktijk blijkt bovendien dat bedrijven commercialiteit en concurrentie kunnen overstijgen met het oog op het bereiken van een hoger doel (in casu het genereren van innovatieve inzichten, producten of projecten), dit ook vanuit hun maatschappelijk engagement. Dat is vaak een 'glijmiddel' bij het opzetten en continueren van partnerschappen waarin diverse bedrijven, overheden en kennisinstellingen samen rond de tafel zitten. De grootste valkuil in deze dynamiek zit in het uitblijven van overheidsparticipatie en/of -financiering waardoor op termijn de private actoren afhaken.

Ten tweede blijft de relatie tussen politie en wetenschap ondanks een recentelijke toegroei naar elkaar ook in België een *tale of 2 cultures*. Het is moeilijk op basis van de beschikbare data een uitspraak te doen of we in de Belgische partnerschappen te maken hebben met een *dialogue of the deaf*, een *dialogue of the hard-hearing* of een *dialogue of the listening*. Onze ervaring leert dat dit nogal kan variëren afhankelijk van het onderwerp. Zowel politie, wetenschap als bedrijven zijn op zoek naar een meerwaarde waarbij de eigen organisatorische doelstellingen worden behaald. Aangezien die doelstellingen niet dezelfde zijn, is er nood aan een vertaalslag waarbij er wordt gestreefd naar een win-win-situatie. Deze culturele verschillen worden nog verscherpt in een context waarin weinig (financiële) incentives voorhanden zijn om samen te werken. Het is de combinatie van factoren (culturele spanningen, een kwetsbare institutionele inbedding en fluctuerende financiering) die leiden tot een verschraving van de relatie tussen politie en wetenschap.

Fragiliteit *an sich* is immers niet slecht als het gaat over culturele verschillen gezien dat elke sector in zijn/haar eigenheid beschermt. Onderlinge culturele verschillen zijn immers nodig om te voorkomen dat de grenzen tussen sectoren teveel zouden vervagen. Als onderzoek te sterk verbonden raakt met de organisatorische belangen van de politie, ontstaat het risico dat de wetenschap haar kritische functie verliest en zich méér richt op 'wat werkt' dan op 'wat er van belang is' bij het uitvoeren van de politiefunctie in onze samenleving. Bovendien blijft het zowel voor wetenschap als politie belangrijk om eerst te definiëren wat het probleem is alvorens oplossingen te formuleren, waarna kan gekeken worden of de politie er

15 Recurrent betekent dat de financiering komt los te staan van persoonsgebonden of politieke invloeden.

überhaupt een rol in te vervullen heeft. Hetzelfde risico doet zich voor als onderzoek te sterk verbonden raakt met de organisatorische belangen van private bedrijven. Ook dat staat de kritische functie van de wetenschap in de weg en moet binnen triple-helix constellaties worden vermeden (EASTON & DORMAELS, 2016). Culturele verschillen binnen dit soort constellaties zijn bovendien nodig om *out of the box* te kunnen denken. Om dingen anders te kunnen doen en veranderingen in gang te zetten is het navigeren met oog voor deze verschillen de uitdaging; niet het wegwerken ervan.

Een geïntegreerde, netwerkende politie, zoals destijds gedefinieerd in de visie op de politie 2025, heeft baat bij een dynamische relatie tussen politie en wetenschap. Op basis van onze bovenstaande analyse blijkt er op dit domein in België nog wel wat werk voor de boeg. Een symbolische ‘vacature’ voor geïnteresseerde bruggenbouwers is daarmee alvast uitgeschreven. We hebben tot slot nog enkele suggesties over drie werven waarop zij van betekenis kunnen zijn.

(1) We stellen vast dat er ondanks deze partnerschappen in België geen inventarisatie bestaat van het onderzoek over, voor, door en met de politie enerzijds en ook geen overzicht over innovaties op het domein van technologie en veiligheid anderzijds. Het genereert wazigheid die sturing van dit onderzoek bemoeilijkt en de relatie tussen politie en wetenschap niet ten goede komt. Dat er in de ons omringende landen ook weinig overzicht bestaat over politieonderzoek (VAN REENEN, 2020), wijst op de moeilijkheid om zo’n overzicht te genereren. Het is een studie op zich waarvoor, althans in België, momenteel geen geld voor wordt vrijgemaakt. Ook op het domein van innovatie, technologie en veiligheid is er gebrek aan overzicht. Deze blinde vlek hindert meteen ook de democratische controle op het gebruik van nieuwe technologieën (VAN BRAKEL, 2020). Dat is een probleem als we rekening houden met de grote versnippering inzake technologische innovatie bij politie de afgelopen decennia en de eilandinnovatie die dat met zich meebracht (EASTON, 2015; ROOSELEERS & MAESSCHALCK, 2021).

(2) De kwetsbare institutionele inbedding en fluctuerende financiering van het CPS en Iungos genereren weinig tot geen dynamiek als het aankomt op het triggeren van de relatie tussen wetenschap en beleid. De partnerschappen worden méér dan ooit gekenmerkt door vrijwilligheid en *goodwill* en dat is net niet genoeg om daadwerkelijk invloed en impact te genereren. De partnerschappen zijn bijvoorbeeld geen bevoorrechte gesprekspartners bij het uitdenken van toekomstig beleid op het veiligheidsdomein. Het CPS mag dan onlangs wel één van de partnerschappen in België zijn die geconsulteerd worden in het kader van de Staten-Generaal van de politie met oog op het ontwikkelen van een visie op de politie in 2030; ook dat beperkt zich tot het aanleveren van ideeën en het organiseren van rondetafels. Bovendien kan ook de vraag gesteld worden wat er zal gebeuren met de output van deze Staten-Generaal als we rekening houden met het weinige dat is gebeurd met de visie op de politie voor 2025 dat al sinds 2014 op de tafel ligt. Deze kanttekening getuigt niet van pessimisme maar van realisme en een zoektocht naar hoe we de inspanningen van zoveel vrijwilligers binnen deze partnerschappen meer kunnen laten renderen binnen het huidige beleid.

(3) Bij het nadenken over institutionele inbedding en het streven naar een recurrente financiering duikt de vraag op of het noodzakelijk dan wel wenselijk is om verschillende partnerschappen in België te integreren. Er gebeurt momenteel veel in België en ook naast het CPS en Iungos wordt er, ook vaak met vrijwilligers, gewerkt aan samenwerking tussen politie en

wetenschap. We denken o.m. aan het Centres d'Etudes sur la Police, de diverse politiescholen, het reguliere onderwijs, de Circle for Police Leadership¹⁶. Zonder afbreuk te doen aan bestaande onderlinge contacten, is het als uitnodiging bedoeld naar alle bestaande partnerschappen om de koppen bij elkaar te steken en te bekijken hoe er geïntegreerder kan worden samengewerkt met een optimalisatie van de inzet van middelen (zowel financieel als personeel) voor ogen. Het gaat over het doorbreken van de zogenaamde 'eilandmentaliteit' zonder bestaande bottom-up initiatieven die resultaat boeken en *coalitions of the willing* die dynamiek genereren de mond te snoeren. In de praktijk blijkt nu reeds dat dezelfde personen binnen verschillende structuren opduiken en als het ware *boundary spanners* vormen binnen de relatie tussen politie en wetenschap. Op dit domein valt 'winst' te boeken als het niet langer als een taboe wordt ervaren.

Tegelijk beseffen we meer dan ooit dat het zoeken naar een recurrente financiering stoot op de complexe Belgische staatsstructuur die ertoe leidt dat er heel wat overheden een rol kunnen spelen op het domein van technologie, innovatie en veiligheid. Door de federalisering van België is het innovatiebeleid alleen al een lappendeken van programma's en initiatieven geworden. Komt daarbij de complexiteit in aansturing van het veiligheidsbeleid *an sich* met bevoegdheden voor de federale overheid, de gewesten, gemeenschappen en lokale overheden (EASTON & VAN DEN BORRE, 2016; EASTON & DORMAELS, 2016).

Misschien is dit geen spek naar de bek van bruggenbouwers en is een architect vereist om het systeem *an sich* te herontwerpen. Ook al is er veel *goodwill* en inzet bij zowel politie, wetenschap als bedrijven; de beleidsmakers hebben de sleutel in handen om dit soort partnerschappen naar een hoger niveau te tillen en impact te genereren. Het vereist het ontwikkelen van een visie, engagement op de lange termijn én politieke moed. Laten we ook dat vooral niet vergeten bij het versterken van de samenwerking tussen politie en wetenschap in de toekomst.

REFERENTIES

- BACON, M., SHAPLAND, J., SKINNS, L., & WHITE, A. (2020). Fragile alliances: Culture, funding and sustainability in police-academic partnerships. *Evidence and Policy*, 17(1), 93–109. <https://doi.org/10.1332/174426420X1580891142631>
- BAYLEY, D. H. (1989). Community policing in Australia. In D. CHAPPEL & P. WILSON (Eds.), *Australian policing contemporary issues* (Vol. 2, pp. 63–82). Butterwoths.
- BONTE, F., DE RYNCK, F., & EASTON, M. (2020). *De rol van boundary spanners in kennismanagement: the case of the Innovation Centre for Security* [uitg. masterproef]. Universiteit Gent.
- BOSWELL, C. (2008). The political functions of expert knowledge: Knowledge and legitimization in European Union immigration policy. *Journal of European Public Policy*, 15(4), 471–488. <https://doi.org/10.1080/13501760801996634>
- BRADLEY, D., & NIXON, C. (2009). Ending the “dialogue of the deaf”: Evidence and policing policies and practices. An Australian case study. *Police Practice and Research*, 10(5–6), 423–435. <https://doi.org/10.1080/15614260903378384>

16 Het Centre d'Etudes sur la Police (<https://www.cepinfo.be>) is de zusterorganisatie van het CPS aan Waalse zijde. De Circle for Police Leadership (<https://www.cplbelgium.be/nl/home/1>) is een professioneel netwerk van leidinggevendenden binnen de politie.

- BRONITT, S. (2012). Beyond 'Dialogues of the Deaf': Re-imagining policing and security research for policy and practice. In G. BAMMER (Ed.), *Disciplining Interdisciplinarity: Integration and Implementation Sciences for Researching Complex Real-World Problems* (pp. 381-388). ANU E Press.
- BROWN, G. R. (2017). A dialogue of collaboration: cooperation in Canadian policing research today. *Police Practice and Research*, 18(6), 528-543. <https://doi.org/10.1080/15614263.2017.1363962>
- BRUGGEMAN, W., ALLAERTS, D., BARBIER, A., CRISPEL, M., DE WITTE, L., EASTON, M., LEMAITRE, A., LOYENS, K., MAESSCHALCK, J., MASSEI, A., MAURER, T., PONSAERS, P., SIMONIS, M., VAN DEN BROECK, M., VAN RYCKEGHEM, D., & WANDERSTEIN, H. (2014). *Een politie in verbinding: Een visie voor de politie in 2025*. Brussel.
- CANTER, D. V. (2004). A tale of two cultures: A comparison of the cultures of the police and academia. *Policing a Safe, Just and Tolerant Society: An International Model*, 109-121.
- CRAWFORD, A. (2019). Effecting change in policing through police / academic partnerships The challenges of (and for) co-production. In N. FIELDING, K. BULLOCK, & S. HOLDAWAY (Eds.), *Critical Reflections on Evidence-Based Policing*, (pp. 175-197). Routledge.
- EASTON, M. (2010). Politieonderzoek in het vizier. Reflecties vanuit het Centrum voor Politiestudies. In W. BRUGGEMAN, E. DEVROE & M. EASTON (Eds.), *Evaluatie van 10 jaar politiehervorming: Terugkijken in het verleden en vooruitkijken in de toekomst* (vol. 4, pp. 195-211). Maklu.
- EASTON, M. (2012). Ode Aan Een Bruggenbouwer. In E. DEVROE, L. PAUWELS, A. VERHAGE, M. EASTON & M. COOLS (Eds.), *Tegendraadse Criminologie : Liber Amicorum Paul Ponsaers* (pp. 225-243). Maklu.
- EASTON, M. (2014). Managing innovation in public policing. In G. BRUINSMA & D. WEISBURD (Eds.), *Encyclopedia of Criminology and Criminal Justice (ECCJ)* (pp. 1-16).
- EASTON, M. (2015). Het managen van innovatie door een netwerkende publieke politie : de triple-helix als vehikel. In P. PONSAERS, W. BRUGGEMAN, M. EASTON & L. ANDRÉ (Eds.), *De toekomstpolitie : triggers voor een voldragen debat* (Vol. 10, pp. 151-164). Maklu.
- EASTON, M. (2019). Reflections on the triple helix as a vehicle to stimulate innovation in technology and security – a Belgian case study. In D. NOGALA, T. GÖRGEN, J. JURCZAK, B. MÉSZÁROS, P. NEYROUD, L. G. PAIS & B. VEGRICHTOVÁ (Eds.), *Innovations in Law Enforcement : implications for practice, education and civil society* (Vol. 4, pp. 35-45).
- EASTON, M., & BISSCHOP, L. (2013). Comparative perspectives on the policing-science nexus. In P. PONSAERS & L. G. MOOR (Eds.), *De Deinzer Scheepsalmanak. Verslag van de conferentie 'Tides and currents in police theories' op 12 en 13 december 2012 in Deinze* (pp. 70-87). Centrum voor Politiestudies/Stichting Maatschappij en Veiligheid.
- EASTON, M., & DE VLIAGER, S. (2018). Belgian reflections on the dialogue of the deaf. *European Journal of Policing Studies*, 5(3), 36-54.
- EASTON, M., & DORMAELS, A. (2016). Het Innovatiecentrum voor Veiligheid (vzw INNOS) bestaat twee jaar : enkele reflecties. *Orde van de Dag*, 75(3), 32-40.
- EASTON, M., DORMAELS, A., & DE PAUW, E. (Eds.) (2016). *Innovatie, veiligheid en technologie : partnerschap als katalysator? Orde van de Dag*. Kluwer. <http://lib.ugent.be/catalog/pugo1:8196790>
- EASTON, M., & VAN DEN BORRE, A. (2016). Interacties tussen technologie, innovatie en veiligheid : in de greep van diverse krachten. In M. EASTON, A. DORMAELS & E. DE PAUW (Eds.), *Innovatie, veiligheid en technologie: partnerschap als katalysator? Orde van de Dag* (Vol.75, pp. 4-18). Kluwer.
- ENGEL, R. S., & HENDERSON, S. (2013). Beyond rhetoric: establishing police-academic partnerships that work. In J. M. BROWN (Ed.), *The future of policing* (pp. 217-236). Routledge.

- FENN, L., MARKS, J., CHRISTOFORIDES, K., & COUPAR, F. (2019). Applying Research beyond the Ivory Tower: Reflections from Police Now. *Policing*, 14(1), 135–145. <https://doi.org/10.1093/police/pay104>
- FLEMING, J. (2010). Learning to Work Together: Police and Academics. *Policing*, 4(2), 139–145. <https://doi.org/10.1093/police/paq002>
- FYFE, N. R. (2018). Police research, evidence-based policing and police-academic partnerships in national jurisdictions. In M. DEN BOER (Ed.), *Comparative Policing from a Legal Perspective* (pp. 407–422). <https://doi.org/10.4337/9781785369117.00030>
- FYFE, N. R., & WILSON, P. (2012). Knowledge exchange and police practice: Broadening and deepening the debate around researcher-practitioner collaborations. *Police Practice and Research*, 13(4), 306–314. <https://doi.org/10.1080/15614263.2012.671596>
- GOODE, J., & LUMSDEN, K. (2018). The McDonaldisation of police–academic partnerships: organisational and cultural barriers encountered in moving from research on police to research with police. *Policing and Society*, 28(1), 75–89. <https://doi.org/10.1080/10439463.2016.1147039>
- JOHNSTON, L., & SHEARING, C. (2009). From a “dialogue of the deaf” to a “dialogue of listening”: Towards a new methodology of policing research and practice. *Police Practice and Research*, 10(5–6), 415–422. <https://doi.org/10.1080/15614260903378368>
- KELLING, G. L., & MOORE, M. H. (1988). From Political to Reform to Community: The Evolving Strategy of Police. In J. GREENE & S. D. MASTROFSKI (Eds.), *Community policing: rhetoric or reality* (pp. 3–25). Praeger.
- KNUTSSON, J. (2010). Nordic reflections on the dialogue of the deaf. *Police Practice and Research*, 11(2), 132–134. <https://doi.org/10.1080/15614261003593161>
- LUM, C., KOPER, C. S., & TELEP, C. W. (2011). The Evidence-Based Policing Matrix. *Journal of Experimental Criminology*, 7(1), 3–26. <https://doi.org/10.1007/s11292-010-9108-2>
- MAESSCHALCK, J., BRUGGEMAN, W., & LOYENS, K. (2015). De ontwikkeling van ‘ een visie voor de politie in 2025 ’: Het gebruik van strategische scenario’s als techniek voor visieontwikkeling. *Vlaams Tijdschrift voor Overheidsmanagement*, 11-24.
- MCCLURE, K. A., MCGUIRE, K. L., & CHAPAN, D. M. (2019). Translating Behavioral Science into Practice: A Framework to Determine Science Quality and Applicability for Police Organizations. *Journal of Forensic Sciences*, 64(1), 16–22. <https://doi.org/10.1111/1556-4029.13811>
- PONSAERS, P., TANGE, C., & VAN OTRIVE, L. (2009). *Insights on police, Quarter of a century research on police in Europe and the anglo-saxon world*. Bruylant, Ecole des Sciences Criminologiques Léon Cornil. <https://biblio.ugent.be/publication/864139>
- REUSS-IANNI, E. (1983). *The Two Cultures of Policing: Street Cops and Management Cops*. Taylor & Francis Inc.
- ROJEK, J., SMITH, H. P., & ALPERT, G. P. (2012). The Prevalence and Characteristics of Police Practitioner-Researcher Partnerships. *Police Quarterly*, 15(3), 241–261. <https://doi.org/10.1177/109861112440698>
- ROOSELEERS, L., & MAESSCHALCK, J. (2021). Digitalisering in de lokale politie in Vlaanderen en Brussel: Waar staan we? *Panopticon*, 42(5), 419–438.
- SANDERS, C. B., & LANGAN, D. (2021). Collaboration Consequences: New Public Management and Police-Academic Partnerships. *Journal of Applied Social Science*, 1–17. <https://doi.org/10.1177/1936724420984378>
- STEINHEIDER, B., WUESTEWALD, T., BOYATZIS, R. E., & KROUTTER, P. (2012). In search of a methodology of collaboration: Understanding researcher-practitioner philosophical differences in policing. *Police Practice and Research*, 13(4), 357–374. <https://doi.org/10.1080/15614263.2012.671620>

- TELEP, C. W., & LUM, C. (2014). The Receptivity of Officers to Empirical Research and Evidence-Based Policing: An Examination of Survey Data From Three Agencies. *Police Quarterly*, 17(4), 359–385. <https://doi.org/10.1177/109861114548099>
- VAN BRAKEL, R. (2020) Een reflectie over het huidig toezicht van het gebruik van surveillance-technologie door de lokale politie in België. *Cahiers Politiestudies*, 55, 139-160
- VAN DEN BORRE, A., & EASTON, M. (2015). Triple Helix samenwerking: een case study in de veiligheidssector [onuitg. masterproef]. Universiteit Gent.
- VANDERMEULEN, J. (2021). *Stageverslag Iungos* [onuitg. stageverslag]. Universiteit Gent.
- VAN REENEN, P. (2020). De stand van politieresearch: Inventarisatie en perspectief. *Politie en Wetenschap*. https://www.politieenwetenschap.nl/publicatie/bijzondere_publicaties/2020/de-stand-van-politiere-search-351/
- VAN RYCKEGHEM, D., BRUGGEMAN, W., EASTON, M., & PONSAERS, P. (2014). “Een visie voor de politie in 2025”: stuurgroep opteert voor netwerkende politie. *Cahiers Politiestudies*, 3(32), 185–188.
- VERHAGE, A. (2020). Different worlds : police, police research, and policy in Belgium. In T. DAEMS & S. PLEYSIER (Eds.), *Criminology and democratic politics* (pp. 241–260). Routledge.
- VOLLMER, A., & SCHNEIDER, A. (1917). The School for Police as Planned at Berkeley. *Journal of Criminal Law and Criminology*, 7(6), 877–898. <https://doi.org/10.2307/1133670>
- WESTLEY, W. A. (1953). Violence and the Police. *American Journal of Sociology*, 59(1), 34–41.
- WILSON, J. (1968). *Varieties of Police Behavior*. Harvard University Press.